

17 Μαΐου, 1996

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 850/92)

Οδοί και Οικοδομές — Δημοσίευση Ρυμοτομικού Σχεδίου — Ιεραρχική προσφυγή από τον αιτητή του οποίου επηρεαζόταν η ιδιοκτησία — Περιορισμός ιδιοκτησίας — Αρχές που εφαρμόζονται — Προϋποθέσεις επέμβασης Δικαστηρίου — Το Δικαστήριο δεν επεμβαίνει σε θέματα τεχνικής φύσεως.

5

Με την προσφυγή του αυτή ο αιτητής στράφηκε κατά της νομιμότητας της απόφασης απόρριψης ιεραρχικής προσφυγής που είχε υποβάλει κατά του δημοσιευμένου σχεδίου διεύρυνσης και ευθυγράμμισης της Λεωφόρου Αγλαντζιάς.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

1. Το δικαίωμα της ιδιοκτησίας κατοχυρώνεται με το Άρθρο 23 του Συντάγματος. Όμως αυτό το δικαίωμα δεν είναι απόλυτο και μπορεί να έχει περιορισμούς. Το Ανώτατο Δικαστήριο σε μία τελευταία και εμπειριστατωμένη απόφασή του που εξέδωσε στην υπόθεση *Ανθή Δημήτρη Δημητριάδη ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* αναφέρει σχετικά:-

20

“Η ανάγκη για την επιβολή περιορισμών συναρτάται με τα εκάστοτε δεδομένα, κοινωνικά και επιστημονικά, και τη συλλογική βούληση για τον πολεοδομικό σχεδιασμό. Η υφιστάμενη χρήση

γης δεν παρέχει κεκτημένο δικαίωμα στους ιδιοκτήτες για τη μη μεταβολή της.”

- 5 2. Το Δικαστήριο θα επέμβει εφόσο διαπιστώσει ότι η διοίκηση ενήργησε κατά παράβαση ή καθ’ υπέρβαση εξουσίας αναφορικά προς την έκταση και το είδος του περιορισμού που επιβάλλεται από την αρμόδια αρχή. Βλ. *Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας*.
- 10 Πάντοτε ο δικαστικός έλεγχος προσεγγίζει τα τεχνικά θέματα με πολλή προσοχή και έχοντας υπόψη ότι ο καλύτερος γνώστης και κριτής θεμάτων που άπτονται τεχνικής φύσεως ζητημάτων είναι η αρμόδια αρχή μέσω των Τεχνικών της Υπηρεσιών.
- 15 Η αρμόδια αρχή, στα πλαίσια του πολεοδομικού σχεδιασμού της και για την καλύτερευση του οδικού δικτύου, θεώρησε αναγκαία για το δημόσιο συμφέρον τη διαπλάτυνση των πιο πάνω δρόμων. Αυτό εμπίπτει μέσα στα πλαίσια των τεχνικών γνώσεων των υπηρεσιών της και τα Δικαστήρια δεν επεμβαίνουν παρά μόνο εάν
- 20 διαπιστώσουν κατάχρηση εξουσίας.
- 25 Ο περιορισμός που επεβλήθη στη χρήση της ιδιοκτησίας του αιτητή από την προτεινόμενη διαπλάτυνση δεν μπορεί να θεωρηθεί με κανένα τρόπο ως κατάχρηση εξουσίας. Το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα ιδιοκτησίας δε σημαίνει και απεριόριστο δικαίωμα χρήσης και ανάπτυξής της. Ως εκ τούτου, δεν έχει τεκμηριωθεί οποιοσδήποτε λόγος που να δικαιολογεί την επέμβαση του Δικαστηρίου.

30 *Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

35 *Δημητριάδη κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1996) 3 Α.Α.Δ. 85,*

Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1175.

Προσφυγή.

- 40 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των Καθ’ ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν την ένσταση που υπέβαλε ο αιτητής κατά του σχεδίου διεύρυνσης και ευθυγράμμισης της Λεωφόρου Λάρνακας - Αγλαντζιάς.

Χ. Σταυράκης, για τον Αιτητή.

Γ. Παπαϊωάννου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση Αρ. 1.

5

Μ. Παπαπέτρου, για τους Καθ' ων η αίτηση Αρ. 2.

Cur. adv. vult.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Με την προσφυγή του αυτή ο αιτητής ζητά την ακόλουθη θεραπεία:- 10

“Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ' ων η αίτηση, όπως αυτή φαίνεται στην επιστολή τους ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1992 (ΤΕΚΜΗΡΙΟ ‘1’) που στάληκε στον αιτητή, με την οποία απέρριψαν την ένσταση που ο αιτητής υπέβαλε κατά του σχεδίου διεύρυνσης και ευθυγράμμισης της Λεωφόρου Λάρνακας - Αγλαντζιάς και άλλων οδών στην Αγλαντζιά, που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με αριθμό 2459 και ημερομηνία 24.11.89 ως Γνωστοποίηση με αριθμό 3409, (ΤΕΚΜΗΡΙΟ ‘2’), είναι άκυρη και χωρίς κανένα νόμιμο αποτέλεσμα.” 15 20

Τα γεγονότα σε συντομία είναι τα πιο κάτω: Ο καθ' ου η αίτηση αρ. 2, (“ο Δήμος Αγλαντζιάς”), ως αρμοδία αρχή, στην άσκηση των εξουσιών του σύμφωνα με το άρθρο 12(1) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου γνωστοποίησε την πρόθεσή του να διαπλατύνει και ευθυγραμμίσει ορισμένους δρόμους στο προάστιο της Αγλαντζιάς μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνετο και η Λεωφόρος Λάρνακας - Αγλαντζιάς. Με τη γνωστοποίηση αυτή επηρεάζεται και το οικόπεδο του αιτητή που βρίσκεται στην οδό Αθηνάς και Ποσειδώνος στην Αγλαντζιά κατά ένα ποσοστό 18,4% ή 144 τ.μ. δηλαδή επηρεάζεται πολύ ελαφρά η υφιστάμενη κατοικία από την πλευρά της ακάλυπτης βεράντας η οποία έχει κτισθεί σε απόσταση 3 μόνο μέτρων από το σύνορο της οδού Αθηνάς. 25 30 35

Με επιστολή του ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου, 1990, προς τον Υπουργό Εσωτερικών, ο αιτητής υπέβαλε ιεραρχική προσφυγή κατά του ρυμοτομικού σχεδίου της οδού Αθηνάς. Μετά από εξέταση του θέματος, ο Διευθυντής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως με επιστολή του προς τον Υπουργό Εσωτερικών ημερομηνίας 28 Μαΐου, 1990, εξέφρασε την άποψη ότι δεν ενδείκνυτο οποιαδήποτε τροποποίηση των σχεδίων ρυμοτομίας που δημοσιεύθησαν με τη Γνωστοποίηση. 40

- Στις 30 Ιουλίου, 1990, ο Δήμος πληροφόρησε γραπτώς τον Υπουργό Εσωτερικών για το τελεσίδικο του δημοσιευθέντος ρυμοτομικού σχεδίου και τον κάλεσε να προωθήσει “τάχιστα την ετοιμασία τεχνοοικονομικής μελέτης και κατασκευαστικών σχεδίων”. Ακολούθως, στις 2 Σεπτεμβρίου, 1992, το Υπουργείο Εσωτερικών με επιστολή του προς τον αιτητή τον πληροφόρησε ότι η ιεραρχική προσφυγή απερρίφθη και αιτιολόγησε την απόφασή του αυτή.
- 5 Η παρούσα προσφυγή στρέφεται εναντίον αυτής της απόρριψης. Είναι μία κλασική περίπτωση περιορισμού της ιδιοκτησίας, η οποία ασφαλώς δεν ισοδυναμεί με απαλλοτρίωση. Το δικαίωμα της ιδιοκτησίας κατοχυρώνεται με το Άρθρο 23 του Συντάγματος. Όμως αυτό το δικαίωμα δεν είναι απόλυτο και μπορεί να έχει περιορισμούς. Το Ανώτατο Δικαστήριο σε μία τελευταία και εμπειριστατωμένη απόφασή του στην **Ανθή Δημήτρη Δημητριάδη κ.ά. ν. Κυπριακής Δημοκρατίας** (1996) 3 Α.Α.Δ. 85 αναφέρει σχετικά:-
- 10 “Η ανάγκη για την επιβολή περιορισμών συναρτάται με τα εκάστοτε δεδομένα, κοινωνικά και επιστημονικά, και τη συλλογική βούληση για τον πολεοδομικό σχεδιασμό. Η υφιστάμενη χρήση γης δεν παρέχει κεκτημένο δικαίωμα στους ιδιοκτήτες για τη μη μεταβολή της.”
- 15 20 25
- Το Άρθρο 12 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου περιέχει πρόνοιες σχετικές με την επίτευξη της διευρύνσης και ευθυγράμμισης δρόμων και επιβάλλει συνήθως όρους και περιορισμούς για το συμφέρον της πολεοδομίας, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του Αρθρου 23 του Συντάγματος. Ως εκ τούτου, η απόφαση των καθ’ ων η αίτηση είναι καθόλα νόμιμη καθώς και σύμφωνη με τις πρόνοιες του Αρθρου 23 του Συντάγματος.
- 30 Το Δικαστήριο θα επέμβει εφόσον διαπιστώσει ότι η διοίκηση ενήργησε κατά παράβαση ή καθ’ υπέρβαση εξουσίας αναφορικά προς την έκταση και το είδος του περιορισμού που επιβάλλεται από την αρμόδια αρχή. Βλ. **Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας** (1990) 3 Α.Α.Δ. 1175.
- 35 40 Πάντοτε ο δικαστικός έλεγχος προσεγγίζει τα τεχνικά θέματα με πολλή προσοχή και έχοντας υπόψη ότι ο καλύτερος γνώστης και κριτής θεμάτων που άπτονται τεχνικής φύσεως ζητημάτων είναι η αρμόδια αρχή μέσω των Τεχνικών της Υπηρεσιών. Στην απόφαση **Ανθή Δημήτρη Δημητριάδη κ.ά. ν. Κυπριακής Δημοκρατίας**,

ανωτέρω, αναφέρονται τα ακόλουθα:-

“Είναι νομολογιακά θεμελιωμένο πως η κρίση της Αρχής αναφορικά με την αναγκαιότητα ενός έργου για το δημόσιο συμφέρον ή ωφέλεια, δεν ελέγχεται από τα Διοικητικά Δικαστήρια. Το ίδιο ισχύει όπου απαιτούνται ειδικές τεχνικές γνώσεις για τη δημιουργία του.” 5

Οι καθ' ων η αίτηση αιτιολογώντας την απόφασή τους για τη διεύρυνση των πιο πάνω δρόμων αναφέρουν:- 10

(β) ότι η ετοιμασία των σχετικών σχεδίων έγινε αφού λήφθηκαν υπόψη η δημιουργία ενός ασφαλούς οδικού δικτύου, οι μελλοντικές κυκλοφοριακές απαιτήσεις της περιοχής, ή βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών των επηρεαζόμενων δρόμων και της ορατότητας στις συμβολές τους, η προώθηση ορθής γραμμής οικοδομικής ανάπτυξης, η βελτίωση του περιβάλλοντος της περιοχής και οι γενικές επιπτώσεις πάνω στην επηρεαζόμενη γη.” 15

Όπως αναφέρεται πιο πάνω η αρμόδια αρχή, στα πλαίσια του πολεοδομικού σχεδιασμού της και για την καλύτερευση του οδικού δικτύου, θεώρησε αναγκαία για το δημόσιο συμφέρον τη διαπλάτυνση των πιο πάνω δρόμων. Αυτό επιπίπτει μέσα στα πλαίσια των τεχνικών γνώσεων των υπηρεσιών της και τα Δικαστήρια δεν επεμβαίνουν παρά μόνο εάν διαπιστώσουν κατάχρηση εξουσίας. 20

“Ο πολεοδομικός σχεδιασμός συνιστά πολύπλευρη και πολύπυχη διαδικασία. Συναρτάται με τη γνώση και τα μέσα που είναι διαθέσιμα στις αρχές και την εκτίμηση των προοπτικών του μέλλοντος, θέματα που ανάγονται, κατ' εξοχήν, στην κρίση των αρμοδίων κρατικών αρχών, μη επιδεχόμενα δικαστικού ελέγχου εκτός όπου διαπιστώνεται κατάχρηση εξουσίας, δηλαδή χρήση της για αλλότριους σκοπούς.” 30

(Βλ. *Ανθή Δημήτρη Δημητριάδη κ.ά. ν. Κυπριακής Δημοκρατίας*, ανωτέρω). 35

Με βάση τη νομολογία όπως προκύπτει από τις αποφάσεις που έχω παραθέσει πιο πάνω ο περιορισμός που επεβλήθη στη χρήση της ιδιοκτησίας του αιτητή από την προτεινόμενη διαπλάτυνση δεν μπορεί να θεωρηθεί με κανένα τρόπο ως κατάχρηση εξουσίας. Το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα ιδιοκτησίας δεν σημαίνει και απεριόριστο δικαίωμα χρήσης και ανάπτυξής της. Ως εκ 40

τούτου, δεν έχει τεκμηριωθεί οποιοσδήποτε λόγος που να δικαιολογεί την επέμβαση του Δικαστηρίου.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.